

Załącznik

do Uchwały Nr

Rady Powiatu Pabianickiego

Z dnia 2016 roku

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY W ZAKRESIE
PROMOWANIA I WDROŻENIA PRAWIDŁOWYCH
METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU
DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH
PRZEMOCĄ W RODZINIE W POWIECIE
PABIANICKIM NA ROK 2016**

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	str. 2
II.	Zasoby ludzkie i instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim	str. 4
III.	Analiza SWOT.....	str. 8
IV.	Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim	str. 11
V.	Podstawy prawne programu	str. 25
VI.	Zadania powiatu w obszarze promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.....	str. 27
VII.	Adresaci programu	str. 27
VIII.	Założenia programu	str. 28
IX.	Cele programu	str. 28
X.	Przewidywane efekty	str. 30
XI.	Czas realizacji i finansowanie programu	str. 30
XII.	Monitoring i ewaluacja.....	str. 31
XIII.	Harmonogram realizacji zadań w ramach Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.....	str. 32

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która stanowi fundament dla społeczeństwa. Środowisko rodzinne jest pierwszym i najistotniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym dziecko rozwija się fizycznie i psychicznie, uczy się, kształtuje swój charakter, zdobywa pierwsze doświadczenia, przyswaja wartości, normy i zasady postępowania. Do prawidłowego rozwoju dziecka potrzebna jest atmosfera pełna miłości, akceptacji i zrozumienia, która pozwoli mu rozwijać się bez zakłóceń i zahamowań. Rodzina powinna być zdolna do otoczenia swoich członków opieką i dać im poczucie bezpieczeństwa. To w jakiej mierze dziecko przystosowuje się do życia w społeczeństwie, uzależnione jest od stosunków panujących w rodzinie - od postaw rodziców wobec dziecka. Szczególnie ważne jest to, aby we wczesnych latach życia dziecka w rodzinie panowała serdeczna atmosfera. Środowisko rodzinne pełni wiele funkcji np.

- materialno – ekonomiczną, która polega na zaspokajaniu potrzeb bytowych członków rodziny,
- kontrolną polegającą na nadzorze zachowań i postępowania członków rodziny w celu zapobiegania ewentualnym odstępstwom od norm i wzorów uznawanych w rodzinie za obowiązujące,
- wychowawczą oznacza to, że w rodzinie dokonuje się najważniejsza część ogólnego procesu wychowawczego oraz socjalizacyjnego, któremu podlegają ludzie,
- emocjonalno-ekspresyjna polega na zaspokajaniu potrzeb towarzyskich, potrzeby miłości, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa,
- kulturowa polega na przekazywaniu tradycji kulturowej .

Od jakości rodziny zależy wartość społeczeństwa, ale przede wszystkim los jednostki. Nieprawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi potencjalne niebezpieczeństwo zaburzenia procesu wychowawczego, co sprawia, że dziecko w takiej rodzinie ma mniejsze szanse, aby osiągnąć optymalny stopień rozwoju emocjonalnego, społecznego i intelektualnego.

Niewątpliwie krzywdzenie dziecka jest zjawiskiem wywierającym wpływ na wszystkie sfery jego rozwoju. Ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego, stanu emocjonalnego oraz umiejętności współżycia z innymi ludźmi. Zjawisko przemocy w rodzinie znane jest od bardzo dawna, jednak dopiero od kilkunastu lat zaczęło być postrzegane i traktowane jako ważny problem społeczny. W walce ze zjawiskiem przemocy domowej, próbą podjęcia celowych, skutecznych i jednolitych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz niwelowania jej skutków jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa zakłada, że ofiarom

przemocy domowej należy się specjalistyczna bezpłatna pomoc i wsparcie - medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w formie schronienia. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 pkt 2 wprowadza definicję przemocy w rodzinie stanowiąc, że jest to: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą". Przemoc może przybierać wiele form aktywnych bądź pasywnych od fizycznego czy seksualnego ataku przez emocjonalne poniżenie po zaniechanie:

- przemoc fizyczna - to wszelkiego rodzaju celowe działania bezpośrednie z użyciem siły, niosące za sobą ryzyko uszkodzenia ciała, np. bicie, popychanie, duszenie, kopanie,
- przemoc psychiczna - może przyjmować rozmaite werbalne i niewerbalne formy jak np. przymus, groźby, zastraszanie, upokarzanie, poniżanie, wyzwiska, szantażowanie,
- przemoc seksualna - polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli;
- przemoc ekonomiczna - polega na uniemożliwieniu członkom rodziny dostępu do rodzinnych środków finansowych i prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy,
- zaniechanie – długotrwałe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny takich jak np. właściwe wyżywienie, pielęgnacja, wypoczynek, opieka medyczna.

Bez znaczenia jest czy będziemy mieć do czynienia z przemocą fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną czy inną - taki stan rzeczy wprowadza do rodziny czynnik patologii. Przemoc stosowana na członkach rodziny wywiera istotny wpływ na rozwój psychiczny, emocjonalny i fizyczny dziecka. Dlatego zasadne jest podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci oraz promowanie stylu życia wolnego od przemocy.

II. ZASOBY LUDZKIE I INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PABIANICKIM

1. Stan zasobów i potrzeb

Na terenie Powiatu Pabianickiego działają instytucje, jednostki organizacyjne, które mają za zadanie zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałać przemocy w rodzinie po przez udzielanie bezpłatnej pomocy oraz wsparcia w tym poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz prowadzić działania profilaktyczne.

1.1. Zasoby instytucjonalne na terenie Powiatu Pabianickiego, które realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym prowadzą działania profilaktyczne mające zapobiec negatywnym skutkom stosowania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

a) Placówki oświatowe:

- szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne,
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Pabianice, ul. Bracka 10/12,
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Konstancin Łódzki, ul. Kilińskiego 75.

Placówki oświatowe prowadzą przede wszystkim działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie w formie zajęć edukacyjnych, udzielają wsparcia psychologicznego i pedagogicznego.

b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ul. Traugutta 6 A

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- schronienie dla ofiar przemocy,
- zespół poradnictwa specjalistycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach zajmuje się profilaktyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań Powiatu Pabianickiego należy prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Głównym celem realizacji programu jest powstrzymanie sprawcy od stosowania przemocy oraz wyeliminowanie agresywnych zachowań.

c) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach, ul. Żeromskiego 18

- Komisariat Policji w Konstancynie Łódzkim, ul. Zgierska 4,
- Posterunek Policji w Ksawerowie, Żdżary ul. Kościuszki 3 H,
- Policyjny Punkt Przyjęć Interesantów, Dom Kultury, Dłutów, ul. Polna 3,
- Policyjny Punkt Przyjęć Interesantów, Lutomiersk, ul. Plac Jana Pawła II 12.

Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach podejmuje działania profilaktyczne np. spotkania z młodzieżą w szkołach oraz działania chroniące ofiary przemocy w rodzinie po przez interwencje, sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, zatrzymywanie sprawców przemocy stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, podejmuje działania prewencyjne wobec sprawców przemocy, udziela informacji ofiarom o prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.

d) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach, ul. Warszawska 39

Prokuratura Rejonowa w Pabianicach wszczyna postępowania przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo, wyjaśnienia okoliczności czynu, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, w uzasadnionym przypadku stosuje środki zapobiegawcze wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania. Przyjmuje od ofiar i świadków przemocy zawiadomienia o przestępstwie.

e) Sąd Rejonowy w Pabianicach, ul. Partyzancka 105/127

Sąd Rejonowy w Pabianicach rozpatruje sprawy i wydaje wyroki w sprawach dotyczących stosowania przemocy w rodzinie. Rozpoznaje sprawy osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków i kieruje na leczenie. Zespół Kuratorski działający przy Sądzie Rejonowym realizuje zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym i kontrolnym, związane z wykonaniem orzeczeń sądu.

f) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, ul. Gdańska 7.

g) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej w Pabianicach, ul. Partyzancka 31.

**h) Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pabianicach,
ul. Partyzancka 31.**

i) Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pabianicach, ul. Partyzancka 31.

j) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Pabianice, ul. Torowa 21.

k) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
Ksawerów, ul. Kościuszki 3 H.

l) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
Dłutów, ul. Główna 11,
Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – Dom Kultury ,Dłutów ul. Polna 3.

ł) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Punkt Wsparcia Interwencyjno – Psychologicznego przy GOPS w Dobroniu,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Dobroń, ul. 11 Listopada 9.

m) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Lutomiersk, ul. Plac Jana Pawła II 11.

n) Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie

Konstantynów Ł., ul. Słowackiego 11.

o) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim

Konstantynów Ł. ul. Sucharskiego 1/3.

Miejskie i Gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Pabianickiego udzielają ofiarom przemocy domowej pomocy, która ukierunkowana jest przede wszystkim na wyjście z problemu rodziny po przez pomoc socjalną, finansową, pomoc w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, rodzinnego. Prowadzą procedurę „Niebieskiej Karty”. W razie potrzeb pomagają ofiarom przemocy w uzyskaniu lokalu z zasobów gminy.

1.2. Zasoby Ludzkie

Na terenie Powiatu Pabianickiego w instytucjach udzielających pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie pracuje dobrze wykształcona i wykwalifikowana kadra specjalistów psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, radców prawnych, terapeutów, którzy służą bezpłatną pomocą osobom, które przeżywają kryzys.

1.3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim

1. Zwiększenie liczby specjalistycznych szkoleń dla pracowników zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie w tym szkoleń w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
2. Zwiększenie środków finansowych na programy służące przeciwdziałaniu przemocy domowej w tym programy profilaktyczne w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie środków finansowych na programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.
4. Pozyskanie środków na:
 - rozszerzenie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
 - utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - materiały informacyjne służące rozpowszechnianiu informacji o skutkach przemocy w rodzinie.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to technika analityczna, która ma za zadanie uporządkowanie informacji. Celem analizy jest gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację.

Analiza polega na:

1. Identyfikacji czynników, które mogą wpływać na realizację programu oraz posegregowanie ich na cztery grupy:
 - a) S (Strengths) - mocne strony - mocna strona to czynnik wewnętrzny, czyli to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego programu,
 - b) W (Weaknesses) - słabe strony - słaba strona to czynnik wewnętrzny, czyli to co stanowi słabość, barierę, wadę,
 - c) O (Opportunities) – szanse - szansa to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla analizowanego programu szansę korzystnej zmiany,
 - d) T (Threats) - zagrożenia - zagrożenie to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla programu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

2. Wskazanie najlepszego rozwiązania, kierunku działań do osiągnięcia celów programu przy minimalizacji zagrożeń, ograniczaniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

ANALIZA SWOT

Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- gotowość do współpracy z instytucjami, które na terenie Powiatu realizują działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- dostęp dla mieszkańców Powiatu Pabianickiego do bezpłatnej pomocy psychologicznej i poradnictwa specjalistycznego prawnego, socjalnego,- dobrze wykształcona, przygotowana, doskonała się grupa specjalistów - przedstawicieli różnych instytucji,- wysoka świadomość rangi problemu przemocy w rodzinie wśród coraz szerszego kręgu podmiotów działających w tym obszarze,- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez policję i ośrodki pomocy społecznej zwiększające skuteczność pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,- realizowanie kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Pabianickiego,- zapewnienie przez Powiat Pabianicki schronienia dla osób będących w sytuacji kryzysowej w ramach działającego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	<ul style="list-style-type: none">- zjawisko przemocy jest silnie utrwalone w obyczajowości przez istniejące mity i stereotypy,- niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,- brak wypracowanych i obowiązujących standardów, procedur interweniowania w sytuacjach przemocy domowej a także monitorowania zjawiska, które obowiązywałyby wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej,- niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami,- brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą,- niewystarczająca liczba specjalistycznych szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy oraz postępowania z ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie,- brak realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,- trudności w odseparowywaniu sprawców przemocy od ofiar.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, - realizacja przez powiat programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, - realizacja przez powiat programów profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, - zmiany prawne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar, - kampanie i programy edukacyjne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej, - kampanie informacyjne dotyczące zwiększenia wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy i placówek oferujących pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> - zjawisko przemocy powoduje duże szkody społeczne, jest ściśle związane z innymi problemami społecznymi np. uzależnieniami, ubóstwem, - brak konsekwentnych procedur dotyczących postępowania ze sprawcami przemocy, poczucie bezkarności u tych osób, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia, - bierność świadków przemocy w rodzinie, - niewystarczająca oferta szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, - ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (niechęć w uczestnictwie w zespołach interdyscyplinarnych, grupach roboczych).

IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PABIANICKIM

Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy w rodzinie w latach 2012-2014 przez podmioty odpowiedzialne za udzielanie pomocy.

Oszacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Pabianickiego, i uzyskanie wiedzy na temat:

- liczby rodzin dotkniętych przemocą, w tym liczby ofiar i sprawców przemocy,
- możliwości uzyskania kompleksowej pomocy,
- liczby rodzin objętych pomocą, jej rodzajami i dostępnością, jest niezwykle istotne i stanowi punkt wyjścia do opracowania systemu kompleksowych działań, które pomogą bardziej skutecznie zapobiegać występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie a także chronić ofiary w szczególności dzieci, powstrzymywać sprawców czy zwiększać świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami na terenie Powiatu Pabianickiego pomocy w różnych formach rodzinom dotkniętym przemocą domową udzielają przede wszystkim gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Prokuratura i kuratorzy sądowi, gminne i miejskie komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przedstawione poniżej dane obrazują zakres problemu w Powiecie Pabianickim na przestrzeni lat 2012-2014.

1. Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

a) Działania podejmowane przez policję.

Podejmowane działania	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych ogółem	-	2.039	1.633
W tym dotyczących przemocy domowej (procedura NK)	117	209	118
W tym – w gminach miejskich	73	148	94
- w gminach wiejskich	44	61	24

Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach wynika, że w latach 2012-2014 funkcjonariusze często podejmowali interwencje domowe a około 10% z nich stanowiły interwencje dotyczące przemocy domowej (10,25% w 2013r., 7,22.% w 2014r.), w których zastosowana została procedura Niebieskiej Karty. Jak widać liczba interwencji przeprowadzanych z wykorzystaniem procedury NK w latach kolejnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Znaczna część interwencji miała miejsce w gminach miejskich:

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gminy miejskie – % wszystkich interwencji związanych z przemocą domową	62,39	70,81	79,66

Proporcje w występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie w gminach miejskich i wiejskich Powiatu Pabianickiego, mające odzwierciedlenie w liczbie interwencji domowych z zastosowaniem procedury niebieskiej karty, są zbliżone do proporcji liczby mieszkańców w gminach miejskich i wiejskich w powiecie. W związku z powyższym można stwierdzić, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje na wsi i w mieście z podobną częstotliwością, dotkniętych jest nim podobny odsetek rodzin.

Według danych GUS w 2012 r. liczba ludności w gminach miejskich Powiatu Pabianickiego stanowiła 71,87 % całkowitej liczby ludności powiatu, w 2013r. – 71,43 % a w 2014r. – 71,13 %.

Liczba ludności w Powiecie Pabianickim	2012r.	2013r.	2014r.
Ogółem	119.757	119.672	119.582
W tym: - w gminach miejskich	86.078	85.492	85.064
w gminach wiejskich	33.679	34.180	34.518

b) Ofiary przemocy domowej

Ofiary przemocy domowej	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba pokrzywdzonych ogółem	166	275	229
W tym – kobiety	109	194	154
- mężczyźni	20	31	11
- małoletni	37	50	64

Z w/w danych wynika, iż ofiarami przemocy domowej najczęściej są kobiety (65,66% wszystkich ofiar przemocy w 2012r., 70,55% w 2013r. oraz 62,09 % w 2014r.) oraz małoletni (22,29% w 2012r., 18,18% w 2013r. oraz 25,80 % w 2014r.), przy czym brak jest statystyk z podziałem na wiek. Z danych udostępnianych przez policję w latach 2008-2011 wynika jednak, że są to głównie małoletni w wieku do 13 lat.

c) Sprawcy przemocy domowej

Sprawcy przemocy domowej	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	124	211	176
W tym – kobiety	18	21	11
- mężczyźni	106	189	164
- nieletni	0	1	1

Z danych KPP w Pabianicach, dotyczących liczby sprawców przemocy domowej wynika, iż w zdecydowanej większości przypadków są to mężczyźni (85,48% w 2012r., 89,57% w 2013r. oraz 93,18 % w 2014r.), którzy często byli pod wpływem alkoholu (76,42% mężczyzn-sprawców przemocy domowej znajdowało się w chwili interwencji pod wpływem alkoholu w 2012r., 88,36% w 2013r. oraz 94,63% w 2014r.).

Wśród sprawców przemocy domowej znalazły się również kobiety, ich liczba stanowiła 14,52% w 2012r, 9,95% w 2013r. i 6,25 % wszystkich sprawców w 2014r. Podobnie jak w przypadku mężczyzn - sprawców przemocy, kobiety stosujące przemoc w rodzinie znajdowały się często pod wpływem alkoholu (27,78% w 2012r., 71,43% w 2013r. i 5,3 % w 2014r.

2. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

a) Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych ofiar i sprawców przemocy.

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – OFIARY przemocy w rodzinie			
Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gmina			
miejska Pabianice	29	16	13
wiejska Pabianice	10	7	3

Dobroń	4	2	4
Konstantynów	13	8	12
Ksawerów	2	2	2
Lutomiersk	9	13	1

GKRPA w Dłutowie do 2014r. w swoich kontaktach z klientami nie stwierdziła występowania przemocy w rodzinie i wobec tego nie podejmowała żadnych działań w tym zakresie.

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – <u>SPRAWCY</u> przemocy w rodzinie			
Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	31	27	10
wiejska Pabianice	4	3	3
Dobroń	4	2	3
Konstantynów	5	15	12
Ksawerów	4	6	8
Lutomiersk	6	11	1
Dłutów	0	0	0

b) Działania podejmowane przez KRPA w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie:

Działania podejmowane przez miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych polegały głównie na powiadamianiu o zjawisku występowania przemocy domowej policji, Sądu Rejonowego w Pabianicach, prokuratury i innych służb a także wzywaniu sprawców przemocy na rozmowy interwencyjne czy kierowaniu ofiar przemocy do placówek terapeutycznych albo grup wsparcia.

– Powiadomienie policji

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	1	2	3
wiejska Pabianice	4	3	3
Dobroń	1	2	0

– Powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dziecka

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	2	0	0

– Powiadomienie innych służb o sytuacji rodziny w ramach procedury Niebieskiej Karty (np. prokuratury, ośrodka pomocy społecznej i in.)

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	9	2	6
wiejska Pabianice	4	3	0
Ksawerów	0	6	0

– Wezwanie nadużywającego alkoholu sprawcy przemocy na rozmowę interwencyjną

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	31	27	49
wiejska Pabianice	3	3	3
Dobroń	4	2	3

Konstantynów	5	10	12
Ksawerów	4	6	8
Lutomiersk	6	11	1

- Skierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gmina			
wiejska Pabianice	0	0	1
Dobroń	4	0	0
Konstantynów	13	0	5
Ksawerów	0	1	0

- Skierowanie do wzięcia udziału w samopomocowej grupie wsparcia

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gmina			
wiejska Pabianice	1	0	0
Dobroń	0	2	4
Konstantynów	15	0	0
Ksawerów	4	6	3

- Skierowanie dzieci - ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gmina			
Dobroń	2	0	0
Konstantynów	2	5	3

Jak wynika z w/w informacji komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich działań, prowadzenia poradnictwa i przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielają

rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą domową wszechstronnej pomocy, wyczerpujących informacji na temat właściwych w danych okolicznościach sposobów postępowania oraz dostępnej oferty instytucji pomocowych, współpracują z Policją, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym oraz innymi instytucjami w ramach prowadzenia interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierają rodziny, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc poprzez objęcie wywodzących się z nich dzieci działaniami wychowawczymi.

3. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej

Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej udzielają ofiarom przemocy domowej pomocy socjalnej, pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, rodzinnego, informują między innymi o konieczności przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego – tzw. obdukcji lekarskiej, pomagają ofiarom przemocy domowej w uzyskaniu lokalu z zasobów gminy. Na terenie Powiatu Pabianickiego działa 7 ośrodków pomocy społecznej.

a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie

Z informacji uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dłutowie wynika, iż do 2011r. zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Dłutów występowało w stopniu znikomym lub było słabo zdiagnozowane. Są to informacje zbieżne z danymi GKRPA w Dłutowie. W latach 2008-2010 w związku z występowaniem przemocy w rodzinie jedna rodzina skorzystała z pomocy psychologicznej w punkcie konsultacyjnym. W 2011r. zaś 5 rodzin zostało objętych pomocą w związku ze zgłoszeniem zjawiska przemocy w rodzinie. Ofiarom przemocy udzielono pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym, pomocy finansowej w ramach pracy ośrodka pomocy społecznej oraz pomocy w formie pracy socjalnej. Do końca 2010r. GOPS w Dłutowie nie stosował procedury Niebieskich Kart, w 2011r. założona została 1 niebieska karta. Ponadto w grudniu 2011r. w gminie powołany został zespół interdyscyplinarny, który do końca 2011r. odbył

2 spotkania. Uchwałą Rady Gminy Dłutów został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2012r. na terenie gminy Dłutów w Domu Kultury również działał punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzony przez terapeutę-konsultanta. W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie GOPS w Dłutowie w 2012r. kierował wnioski o skierowanie na leczenie w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do GKRPA w Dłutowie oraz do Sądu Rejonowego w Pabianicach. Założono 7 Niebieskich Kart. Rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy w rodzinie zostały objęte działaniami zespołu interdyscyplinarnego oraz wsparciem finansowym, prawnym, socjalnym i terapeutycznym. Zespół odbył w 2012r. 18 spotkań.

W 2013 i 2014 r. punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie kontynuował swoją działalność. Zespół Interdyscyplinarny organizował grupy robocze w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	7	5	8

b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu

Z informacji udzielonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu wynika, iż liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie. Pomoc, z jakiej rodziny te korzystają to m.in. wsparcie socjalne, prawne, psychologiczne, poradnictwo zawodowe, rodzinne.

rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	17	22	21

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu funkcjonuje zespół interdyscyplinarny powołany uchwałą Rady Gminy w Dobroniu z dnia 27 stycznia 2011r.

c) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkiej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancynie od lat udziela pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni ośrodka podejmują interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą domową, zajmują się prowadzeniem pracy socjalnej, która ma na celu pomoc ofiarom przemocy domowej we wzmacnianiu zdolności prawidłowego funkcjonowania i pełnienia ról społecznych, informują o przysługujących ofiarom przemocy domowej świadczeniach i dostępnych formach pomocy m.in. finansowej, w formie schronienia. Kierują ofiary przemocy domowej do Konstancynowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, gdzie mogą uzyskać m.in. wsparcie psychologiczne i prawne. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby pracownicy umożliwiają ofiarom uzyskanie schronienia w lokalnym Schronisku dla Bezdomnych. Pracownicy ośrodka pracują również ze sprawcami przemocy informując ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie.

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	15	15	30

Na terenie gminy Konstancynów działa zespół interdyscyplinarny, powołany w lutym 2011r.

d) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie

Z doświadczeń pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ksawerowie wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje na terenie gminy, ale jest trudne do zdiagnozowania ze względu na to, że mieszkańcy nie zgłaszają tego problemu.

W latach 2008-2009 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie nie zanotował zgłoszeń przypadków występowania przemocy w rodzinie, pracownicy ośrodka w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, pracy w terenie nie stwierdzili żadnych niepokojących sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej i w związku z tym nie podejmowali żadnych interwencji.

W 2010r. zjawisko przemocy w rodzinie zostało dostrzeżone w środowisku lokalnym gminy Ksawerów i w związku z tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął prace z rodzinami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy domowej. W związku z powyższym wsparcie otrzymało 25 osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej oraz zostało założonych 17 niebieskich kart.

29 kwietnia 2011r Zarządzeniem Wójta Gminy Ksawerów został powołany zespół interdyscyplinarny.

30 października 2013 roku został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Ksawerów Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	7	12	12

e) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku

W latach 2012-2014 Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie stosował procedurę Niebieskiej Karty. W latach 2012 – 2014 łącznie zostało założonych 42 niebieskie karty. Rodziny zostały objęte pomocą socjalną, pedagogiczną, psychologiczną.

19 kwietnia 2011r. Uchwałą Rady Gminy Lutomiersk został przyjęty Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Lutomiersk.

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	11	18	13

f) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pabianicach w latach 2012-2014 w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie objęto łącznie pomocą 26 rodzin. Rodziny zostały objęte przede wszystkim pomocą materialną, rzeczową oraz pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego. Ośrodek stosuje procedurę Niebieskiej Karty, w 2014r. założone zostało 12 kart.

Na terenie gminy wiejskiej Pabianice działa zespół interdyscyplinarny. 16 listopada 2010r. zostało podpisane porozumienie w sprawie budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i utworzenia zespołu interdyscyplinarnego. 24 lutego 2011r. Uchwałą Rady Gminy Pabianice został przyjęty Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie gminy Pabianice.

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych niebieskich kart	7	7	12

g) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej od dawna udziela pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Pracownicy Wydziału Pomocy Środowiskowej w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielają pomocy w ramach pracy socjalnej, w szczególności w formie poradnictwa, konstruowania indywidualnych planów pomocy, przeprowadzania rozmów edukacyjno-motywujących ze sprawcami przemocy, współpracy z innymi instytucjami, pomocy materialnej dla ofiar przemocy, organizowania pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej. Gmina Miejska Pabianice nie zapewnia ofiarom przemocy w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia. W przypadku wystąpienia takiej konieczności klienci Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach kierowani są do ośrodków w Łodzi. Miejskie Centrum Pomocy Społecznej stosuje procedurę Niebieskiej Karty. Pracownicy socjalni monitorują na bieżąco sytuację rodzin dotkniętych przemocą. Wszystkie osoby, którym założono Niebieskie Karty zostają objęte kompleksową pomocą.

Liczba osób objętych pomocą Wydziału Pomocy Środowiskowej	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba założonych Niebieskich Kart	9	21	15

W ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej prowadzi Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Osoby, które skorzystały z pomocy punktu konsultacyjnego zostały objęte pomocą prawną i psychologiczną, w razie wystąpienia takiej konieczności pracownicy punktu nawiązywali również współpracę z innymi instytucjami a w ramach tej współpracy m.in. z pracownikami

socjalnymi, dzielnicowymi, kuratorami, prokuratorami, psychologami, pedagogami, służbą zdrowia. Podejmowali również interwencje w terenie.

Jak wynika z doświadczeń Ośrodków Pomocy Społecznej przedstawione dane liczbowe nie odzwierciedlają faktycznej skali zjawiska przemocy w rodzinie, wynikają ze sporządzanych sprawozdań i wskazują jedynie na liczbę rodzin objętych pomocą z powodu występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Z obserwacji poczynionych przez pracowników socjalnych w trakcie wieloletniej pracy w terenie, bezpośrednich kontaktów ze środowiskiem lokalnym wynika, iż coraz więcej rodzin jest dotkniętych przemocą. Niestety nie wszystkie przypadki są zgłaszane czy nawet zauważane przez otoczenie, wiele osób, które zgłasza się do ośrodków po pomoc w związku z występowaniem przemocy domowej wycofuje się z dalszego postępowania, ale i tak zjawisko przemocy w rodzinie zaczyna być coraz bardziej zauważalne.

4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach

Na przestrzeni lat 2012-2015 do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące przemocy w rodzinie, w związku z czym nie było przypadków udzielenia pomocy. W przypadku zgłoszenia występowania przemocy domowej rodziny nią dotknięte mogły uzyskać w PCPR w ramach funkcjonowania zespołu specjalistycznego poradnictwa szczegółowe informacje na temat właściwych w danych okolicznościach sposobów postępowania oraz dostępnej oferty instytucji pomocowych a także bezpośrednio pomoc prawną i psychologiczną.

W ramach realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który został przyjęty uchwałą nr XVII/106/11 Rady Powiatu Pabianickiego z dnia 25 października 2011 r na lata 2011 – 2016 (program został uzupełniony i zmieniony uchwałą nr XIV/96/15 Rady Powiatu Pabianickiego z dnia 29 października 2015 r.) PCPR w swej strukturze od połowy września 2015 roku prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który świadczy darmową pomoc w formie wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa prawnego i socjalnego dla ofiar przemocy. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w uzasadnionych przypadkach zapewnia ofiarom przemocy schronienia do 3 miesięcy.

PCPR w Pabianicach do 2015r. nie realizowało programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, mimo iż od 2012r. co roku występuje o przyznanie środków na ten cel:

Rok		2012	2013	2014	2015
Zgłoszone zapotrzebowanie	Liczba sprawców	15	15	45	15
	Kwota w zł.	22.500,00	22.500,00	67.500,00	12.690,00
Wysokość przyznanych środków	Liczba sprawców	4	5	6	5
	Kwota w zł.	6.000,00	7.500,00	9.000,00	4.230,00

Środki, które Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przyznawał w latach 2012-2015 Powiatowi Pabianickiemu nie zostały wykorzystane, ponieważ na zaproszenia (ogłoszone m.in. na stronie internetowej PCPR, tablicach ogłoszeń PCPR oraz w lokalnej prasie) nie wpłynęły żadne oferty spełniające wymagane kryteria.

PCPR w Pabianicach starało się pozyskać do realizacji w/w zadania specjalistów prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w powiatach ościennych, jednak z prowadzonych rozmów wynika, iż środki przyznane na realizację w/w zadania były zbyt niskie, aby można było pozyskać specjalistów spoza terenu Powiatu Pabianickiego, ze względu na wysokie koszty i czas dojazdu.

Ze względu na trudności ze znalezieniem specjalistów spełniających wymagania dotyczące wykształcenia, doświadczenia oraz ukończonych kursów określone w MPiPS z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne, PCPR w Pabianicach podejmowało również inne działania zmierzające do zapewnienia sprawcom przemocy w rodzinie wsparcia. W 2014r. złożony został wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. W ramach priorytetu II „Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” Powiat Pabianicki planował przeprowadzenie indywidualnych konsultacji – oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc w rodzinie, prowadzonych przez psychologa. Wnioskowana kwota dofinansowania – 10.288,00zł. Wniosek nie został niestety rozpatrzony pozytywnie.

5. Sąd Rejonowy w Pabianicach

a) Sprawcy przemocy w rodzinie

Sprawcy przemocy w rodzinie	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba osądzonych	72	brak danych	82
Liczba skazanych ogółem	58	brak danych	67
W tym na karę: - pozbawienia wolności	55	brak danych	65
- ograniczenia wolności	3	brak danych	
- karę grzywny	0	brak danych	2
W tym liczba osób skazanych po raz kolejny	-	brak danych	47

Sąd rejonowy w Pabianicach nie prowadzi statystyk dotyczących podziału sprawców ze względu na płeć.

Z w/w danych wynika, iż liczba osądzonych w związku ze zgłoszeniem stosowania przemocy w rodzinie jest stosunkowo niewielka w porównaniu z liczbą sprawców przemocy występującą w statystykach policyjnych a więc tylko w nielicznych przypadkach sprawy te mają finał przed obliczem sądu. Jednak jak wynika z informacji udzielonych przez Sąd Rejonowy w Pabianicach jeżeli już do tego dojdzie większość osądzonych zostaje skazana (w 2012r. 80,55% osądzonych, w 2014r. 81,70%,). Sprawcy przemocy w rodzinie w niemal wszystkich przypadkach zostali skazani na karę pozbawienia wolności. Trzech sprawców w 2012r. zostało skazanych na ograniczenie wolności, w 2014r. dwóch sprawców zostało skazanych na karę grzywny. Wśród skazanych sprawców przemocy domowej w 2014 roku 70,14 % została skazana po raz kolejny. Dane te wskazują na to, że kara pozbawieni wolności doraźnie pomaga uchronić ofiary przemocy domowej przed dalszym doznawaniem krzywdy – na czas odosobnienia sprawców, jednak po zakończeniu odbywania kary wielu z nich powraca do stosowania przemocy. Może to wskazywać na potrzebę opracowania i wdrożenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, którego realizacja pomoże w redukcji zachowań agresywnych u sprawców oraz w powstrzymaniu ich przed dalszym stosowaniem przemocy domowej.

b) Ofiary przemocy w rodzinie.

Ofiary	2012r.	2013r.	2014r.
Kobiety	70	brak danych	53
Małoletni	8	brak danych	31
Mężczyźni	15	brak danych	21

Ze statystyk Sądu Rejonowego w Pabianicach wynika, iż ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim kobiety, często krzywdzone są również dzieci, ich liczba wzrasta z 8 ofiar w 2012 r. do 31 ofiar w 2014 r.

V. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
(t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.)
art. 2. 1. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2082)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
Art. 72. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- Konwencja o prawach dziecka 20 listopada 1989 r. została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przypominając, że w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narody Zjednoczone proklamowały, iż dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, wyrażając przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz

naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.)
- Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014 – 2020
- Powiatowy programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2016.

VI. ZADANIA POWIATU W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z aktualnymi zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powiat, w zakresie swoich zadań własnych, zobowiązany jest w szczególności:

- opracować i realizować powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- opracować i realizować programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej, finansowanych z budżetu państwa należy:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program kierowany jest przede wszystkim do:

1. Rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
2. Rodzin niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo,
3. Dzieci z rodzin zagrożonych przemocą domową,
4. Dzieci będących ofiarami przemocy domowej,
5. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
6. Sprawców przemocy w rodzinie,
7. Świadców przemocy w rodzinie,
8. Przedstawicieli władz lokalnych,

9. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy (policja, pomoc społeczna, oświata, służba zdrowia, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych i innych),
10. Organizacji pozarządowych,
11. Kościołów i związków wyznaniowych,
12. Społeczności lokalnej.

VIII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Pierwszym, niezmiernie istotnym elementem przeciwdziałania przemocy domowej jest dostrzeżenie problemu, potraktowanie go jako groźnego źródła cierpienia, zagrożenia i dysfunkcji człowieka, rodziny, społeczeństwa.
2. Niezbędnym warunkiem skutecznego udzielenia pomocy ofiarom jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
3. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka. Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy.
4. Przeciwdziałanie przemocy nie może opierać się na działalności tylko jednej instytucji, ponieważ żaden podmiot nie posiada wszystkich dostępnych narzędzi i możliwości rozwiązania problemów.
5. Współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej jest niezbędnym warunkiem skutecznego działania na rzecz osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.
6. Wszystkie służby pomagające ofiarom przemocy domowej powinny posługiwać się podobną procedurą postępowania i dokumentacją przypadku.

IX. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Pabianickim.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza problemu przemocy domowej celem podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych w stosunku do dzieci pochodzących z rodzin zagrożonych przemocą:

- systematyczne prowadzenie statystyk dotyczących zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z instytucji zajmujących się przemocą domową w szczególności MCPS, GOPS, policję,
- sporządzanie corocznego sprawozdania na temat skali zjawiska przemocy domowej w Powiecie Pabianickim,
- monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową w szczególności przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

2. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy:

- prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie, udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

3. Udzielenie wsparcia i pomocy rodzinom z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej:

- praca z rodzinami w których występuje zagrożenie przemocą domową,
- działania interwencyjne wobec rodzin w której wystąpiła przemoc domowa,
- wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczej poprzez : pracę socjalną, poradnictwo psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne, prawne.

4. Edukacja i promocja prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich oraz stylu życia wolnego od przemocy:

- oddziaływania profilaktyczne i edukacyjne wspierające wychowanie dzieci,
- promowanie metod służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich poprzez prowadzenie zajęć podczas zebrań rodziców w szkole oraz zajęcia pedagogiczne dla rodziców przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- aktywizacja dzieci dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych oraz rozwój form spędzania czasu wolnego sprzyjającym wzmacnianiu więzi rodzinnych,
- propagowanie informacji o lokalnej infrastrukturze edukacyjnej i terapeutycznej pomagającej rodzinie w rozwiązywaniu ich problemów,

- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, prawne, pedagogiczne).
- 5. Podniesienie kompetencji i profesjonalizmu osób pracujących nad zmniejszeniem problemu dotyczącego przemocy domowej:
 - doskonalenie zawodowe pracowników zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie dostępności różnych form pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
3. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. Skuteczne niwelowanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie,
5. Wzrost wiedzy rodzin z terenu Powiatu Pabianickiego dotyczącej prawidłowego funkcjonowania i wypełniania swoich ról,
6. Wzrost poczucia bezpieczeństwa rodzin i dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie,
7. Wzmocnienie więzi rodzinnych między członkami rodzin dysfunkcyjnych,
8. Wzrost wiedzy i umiejętności wychowawczych wobec dziecka w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
9. Zacieśnienie współpracy między instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przemocy w rodzinie,
10. Wypracowanie jednolitych procedur działania.

XI. CZAS REALIZACJI I FINANSOWANIE PROGRAMU

Zakłada się, że Powiatowy programy profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie będzie realizowany od marca do grudnia 2016 roku. Działania w ramach realizacji programu finansowane będą ze środków Powiatu Pabianickiego, gmin oraz budżetu państwa. Warunkiem wprowadzenia poszczególnych zadań w ramach realizacji programu jest zapewnienie w budżecie Powiatu Pabianickiego jak również w budżetach gmin i innych instytucjach środków finansowych. Działania, które nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych będą realizowane systematycznie. Realizacja poszczególnych zadań będzie zależała również od zdiagnozowanych potrzeb. Planowany zakres działań, terminy realizacji i przewidywane źródła finansowania określa Harmonogram realizacji zadań.

Za koordynację realizacji programu odpowiedzialny jest dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została opracowana po konsultacjach z instytucjami zajmującymi się przemocą w rodzinie, dane obrazujące skalę przemocy zostały udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Pabianicach, gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, poradnie pedagogiczno-psychologiczne jak również Sąd Rejonowy w Pabianicach. Program jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pabianickim na lata 2014 – 2020, jest spójny z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Pabianickiego.

Zadania określone w programie będą realizowane przez cały czas trwania programu. W miarę występowania potrzeb jak również możliwości finansowych Powiatu i gmin zadania te będą aktualizowane i rozszerzane by były zgodne ze zmieniającymi się przepisami prawa oraz potrzebami mieszkańców powiatu.

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość, która dokonana będzie nie później niż do 31 marca 2017 roku. Sprawozdanie obejmować będzie w szczególności:

- formy udzielanej pomocy,
- liczbę osób korzystających z pomocy,
- potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie będzie przedstawiane i dane ocenie Radzie Powiatu Pabianickiego.

Ewaluacja programu polegać będzie przede wszystkim na ocenie jego efektów. Przeprowadzona będzie po zakończeniu realizacji programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.